

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **R. P.**, zast. Mgr. Alešem Krochmalným, advokátem, se sídlem Brno, Těsnohlídkova 9, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem Ostrava, 28. října 117, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 9. 2006, č. j. 58 Ca 2/2006 - 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný (dále též „stěžovatel“) se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“, či soud“) ze dne 14. 9. 2006, č. j. 58 Ca 2/2006 - 21, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 29. 11. 2005, č. j. 23231/2005/DSH/Hal/0001, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Bruntál, odboru dopravy a silničního hospodářství ze dne 26. 10. 2005, č. j. ODSH-311/05. Tímto rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „zákon č. 200/1990 Sb.“, či „zákon“), a přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi dle ustanovení § 30 odst. 1 písm. h) téhož zákona, čehož se měl dopustit tím, že dne 18. 12. 2004 v čase 00.05 hod ve V. na kruhovém objezdu řídil osobní motorové vozidlo tovární značky Alfa Romeo 937 RZ, SPZ X v protisměru, a to přes skutečnost, že má rozhodnutím Městského úřadu v Bruntále ze dne 19. 10. 2004 odňato řidičské oprávnění pro ztrátu zdravotní způsobilosti, přičemž při orientační dechové zkoušce byl u žalobce navíc

zjištěn obsah 0,52 g/kg alkoholu, za což byla žalobci uložena pokuta ve výši 10 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců.

Podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení. Zejména brojil proti skutkovým závěrům správních orgánů a uváděl, že vozidlo neřídil. Dále namítal, že se nemohl účastnit ústního jednání, přičemž správní orgán prvního stupně nenařídil další jednání a ve věci rozhodl. Stejně tak brojil proti výši uložené sankce, kterou považuje za nepřiměřenou. Uvedl, že správní orgán žalobce neupozornil na možnost podání správní žaloby. Dovožoval i prekluzi, neboť správní orgán věc neprojednal v zákonné lhůtě jednoho roku.

Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Ostravě bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc mu byla vrácena dalšímu řízení. Současně bylo rozhodnuto, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení v částce 2000 Kč, a to do 15 dnů od právní moci rozhodnutí. V odůvodnění soud s odkazem na skutečnosti zjištěné ze správního spisu zejména uvedl, že žalobce byl řádně předvolán k ústnímu jednání na den 19. 10. 2005, přičemž však z úředního záznamu ze dne 19. 10. 2005 (čas 8.20 hod.) vyplývá, že žalobce z důvodu nemoci z jednání omluvil pan Z. R. Správní orgán prvního stupně žalobce výzvou ze dne 19. 10. 2005 vyzval, aby ve lhůtě tří dnů prokazatelně doložil důvod své neúčasti na tomto jednání. Dne 26. 10. 2005 vydal správní orgán prvního stupně bez dalšího rozhodnutí o přestupku. Z toho podle soudu vyplývá, že správní orgán prvního stupně rozhodnutí vydal bez toho, aby předtím nařídil další ústní jednání ve věci, z čehož plyne, že správní orgán prvního stupně tak postupoval v rozporu s ustanovením § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., podle kterého o přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. Soud dále uvedl, že tento postup správního orgánu prvního stupně je v příkrém rozporu s ustanovením § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), dle něhož je správní orgán povinen dát účastníkům řízení možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohli vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě navrhnout jeho doplnění. Došlo tak k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které však žalovaný, jakožto odvolací orgán v odvolacím řízení nenapravil. S odkazem na výše uvedené krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení spočívající v porušení citovaných zákonných ustanovení v řízení před správním orgánem, aniž by se blíže zabýval dalšími žalobními body obsaženými v žalobě a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně mu uložil, aby žalobci zaplatil náklady řízení ve výši 2000 Kč představující zaplacený soudní poplatek z návrhu na zahájení řízení, když ostatních nákladů se žalobce ve zbytku výslovně vzdal.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (stěžovatel) včasnou kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) Konkrétně uvádí, že v předmětné věci nebylo třeba nařizovat nové ústní jednání, a to proto, že k ústnímu jednání na den 19. 10. 2005 byl žalobce řádně předvolán, avšak se k němu bez náležité omluvy nedostavil, přičemž telefonická omluva byla provedena jinou osobou, navíc bez doložení důvodu neúčasti. Dále uvádí, že správní orgán prvního stupně žalobci umožnil, aby do 3 dnů prokazatelně doložil důvod své neúčasti na jednání, což však žalobce neučinil. Dovožuje, že byly naplněny podmínky k projednání přestupku v nepřítomnosti žalobce. Konstatuje rovněž, že zákon nestanoví, že datum vydání rozhodnutí při projednání přestupku v nepřítomnosti se musí shodovat s datem nařízeného ústního jednání, ale může se konat i později. Pojem projednání přestupku v nepřítomnosti obviněného podle něj nezahrnuje pouze konání ústního jednání a je třeba je chápat v širším slova smyslu, tedy včetně

hodnocení důkazů a rozhodování. Pro podporu svých závěrů odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu (2 Afs 17/2004 - 92, ze dne 21. 7. 2005), z níž podle něj vyplývá, že projednání věci je třeba rozumět nejen její projednání, ale též rozhodnutí o ní, resp. z ní vyplývá, že za situace, že se účastník k ústnímu jednání nedostaví, může správní orgán věc projednat bez dalšího; tímto nedojde ke zkrácení práv účastníka, protože tomu správní orgán mu umožnil jeho práva realizovat a on sám se o tuto možnost připravil. Dovojuje, že nemohlo dojít k porušení § 33 odst. 2 správního řádu, jak tvrdí soud v rozsudku. Brojí proti závěrům krajského soudu, včetně povinnosti zaplatit náklady soudního řízení. Navrhuje zrušení napadaného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalobce podal prostřednictvím svého zástupce ke kasační stížnosti vyjádření, ve které vyslovil souhlas se závěry soudu. Pro potvrzení správnosti těchto závěrů odkázal na relevantní právní úpravu (§ 33 odst. 2 správního řádu a § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.), jakož i judikaturu k nim.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že první jednání ve věci nařídil správní orgán prvního stupně na den 27. 4. 2005 (předvolání žalobce převzal dne 5. 4. 2005), přičemž dne 26. 4. 2005 se žalobce telefonicky z důvodu nemoci omluvil. Správní orgán prvního stupně stanovil další termín na den 11. 5. 2005, z kterého se žalobce opětovně omluvil. Správní orgán proto stanovil další termín jednání na den 27. 5. 2005. K jednání se žalobce opětovně nedostavil, a proto bylo přistoupeno k jeho předvedení. Protože předvedení žalobce bylo neúspěšné, správní orgán prvního stupně projednal věc v nepřítomnosti žalobce dne 10. 6. 2005. Následně bylo správním orgánem prvního stupně vydáno rozhodnutí, které žalobce napadl odvoláním, na základě něhož odvolací orgán (žalovaný) vydal rozhodnutí ze dne 13. 9. 2005, jímž napadené rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Správní orgán prvního stupně nařídil ve věci další jednání na den 19. 10. 2005 (v 8. 00 hod.) a žalobce k němu řádně předvolal (předvolání si podle údajů na doručence žalobce převzal dne 11. 10. 2005). Ani k tomuto jednání se žalobce nedostavil. Z úředního záznamu správního orgánu I. stupně vyplývá, že z jednání jej dne 19. 10. 2005 (v 8:20 hod.) telefonicky omluvil pan Z. R., a to pro nemoc. Správní orgán žalobce téhož dne žalobce písemně vyzval, aby svoji nepřítomnost u jednání věrohodně doložil ve lhůtě do tří dnů ode dne oznámení této výzvy, a současně jej poučil, že pokud tak neučiní, bude ve věci rozhodnuto bez jeho přítomnosti. Tato výzva byla žalobci doručena Policií ČR dne 19. 10. 2005. Vzhledem k tomu, že žalobce na výzvu ve stanovené lhůtě svoji nepřítomnost u jednání dne 19. 10. 2006 nijak nedoložil, správní orgán prvního stupně rozhodl dne 26. 10. 2005 v nepřítomnosti žalobce (rozhodnutí ze dne 26. 10. 2005, č. j. ODSH-311/05). Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 4. 11. 2005.

Ze spisu dále vyplývá, že dne 9. 11. 2005 doručil žalobce správnímu orgánu prvního stupně potvrzení, vystavené dne 26. 10. 2005, o lékařském vyšetření ve Fakultní nemocnici u Sv. Anny v Brně, jež se mělo konat dne 19. 10. 2005, které se však dle vyjádření lékaře (MUDr. T. K.) neuskutečnilo z důvodu technické závady na vyšetřovacím přístroji.

Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal žalobce dne 9. 11. 2005 odvolání, které bylo zamítnuto rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 11. 2005, č. j. 23231/2005/DSH/Hal/0001. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, o které bylo rozhodnuto nyní napadeným rozsudkem.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. *koná o přestupku správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.*

Hodnocení toho, zda se v konkrétním případě jedná o náležitou omluvu, resp. důležitý důvod, přísluší správnímu orgánu.

Jak vyplynulo ze správního spisu, správní orgán prvního stupně nařídil ve věci jednání na den 19. 10. 2005, přičemž žalobce k němu řádně předvolal (předvolání žalobce podle údajů na doručence převzal dne 11. 10. 2005). Tomuto předvolání přitom předcházelo několik předvolání, z nichž se však žalobce vždy omluvil, resp. se na ně nedostavil, podrobněji viz obsah správního spisu. K jednání nařízenému na den 19. 10. 2005, na které byl žalobce řádně předvolán, se žalobce rovněž nedostavil; z nařízeného jednání jej pro nemoc telefonicky omluvila třetí osoba, pan Z. R. Ze spisu současně vyplynulo, že správní orgán žalobce výzvou ze dne 19. 10. 2005 vyzval, aby svou nepřítomnost u tohoto nařízeného jednání věrohodně doložil, a to ve lhůtě 3 dnů ode dne doručení výzvy; tato výzva mu byla doručena dne 19. 10. 2005. Stejně tak ze spisu vyplývá, že žalobce tak ve stanovené lhůtě neučinil. Žalobce se tedy k projednání přestupku nedostavil bez náležité omluvy.

To v jistém smyslu potvrzuje i skutečnost, že dne 9. 11. 2005 doručil žalobce (společně s odvoláním proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně) správnímu orgánu I. stupně potvrzení o lékařském vyšetření, jež mělo proběhnout 19. 10. 2005 ve Fakultní nemocnici u Sv. Anny v Brně, a které se neuskutečnilo z důvodu technické závady na vyšetřovacím přístroji. Žalobce musel o tomto lékařském vyšetření zřejmě předem vědět, a mohl i měl se tedy omluvit předem, což však neučinil. Popř., mělo-li jít o lékařské vyšetření v důsledku akutního zdravotního stavu, i o tomto bylo jistě možno doložit příslušný doklad. Stejně tak ani v následně stanovené lhůtě žalobce nedoložil, že se vyšetření mělo konat (např. předložením „poukazu“ či objednávky k předmětnému vyšetření), a ani správnímu orgánu nesdělil, že na předmětném vyšetření byl, a neměl-li o tom doklad – že si takový doklad opatří a dodá správnímu orgánu později.

Otázkou tak zůstává, zda byl důvod nedostavení se žalobce k projednání přestupku důvodem důležitým. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že ani z doloženého dokladu o lékařském vyšetření, které se mělo konat dne 19. 10. 2005, který měl žalovaný při rozhodování o odvolání již k dispozici, ani z jiných skutečností, nevyplývá, že by předmětné lékařské vyšetření žalobce bylo vyšetřením, které si vyžádal jeho akutní zdravotní stav, nebo že by i jinak bylo toto lékařské vyšetření neodkladné. Ze skutečnosti, že se uváděné lékařské vyšetření nakonec nekonalo, spíše vyplývá opak. Za tohoto stavu věci nelze uváděný důvod nepřítomnosti žalobce při projednání přestupku považovat za důležitý důvod, jak jej má na mysli § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu tak byly splněny podmínky pro projednání přestupku bez přítomnosti obviněného, neboť byly splněny podmínky § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. Žalobce, ač byl řádně předvolán, se k projednání přestupku nedostavil bez náležité omluvy i bez důležitého důvodu.

Dodatečná omluva, resp. dne 9. 11. 2005 doručené potvrzení o lékařském vyšetření, jež mělo proběhnout 19. 10. 2005 ve Fakultní nemocnici u Sv. Anny v Brně, podle názoru Nejvyššího správního soudu spíše svědčí o účelovosti jednání žalobce, s cílem se vyhnout projednání přestupku. Přitom nelze odhlédnout ani od toho, že ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že žalobce byl z projednání přestupku v den jednání o přestupku (telefonicky) omlouván z důvodu nemoci, nikoliv z důvodu účasti na lékařském vyšetření (a to, jak bylo později dokládáno, navíc v místě značně vzdáleném od místa bydliště či místa jednání o přestupku – v Brně).

Za popsané situace tak mohl správní orgán předmětnou věc projednat v nepřítomnosti obviněného z přestupku. To také správní orgán učinil, ale nebylo tomu tak při nařízeném ústním jednání dne 19. 10. 2005, ale v nepřítomnosti žalobce rozhodl až dne 26. 10. 2005. K projednání přestupku dne 26. 10. 2005 žalobce jako obviněný z přestupku předvolán nebyl.

Z obsahu shora citovaného ustanovení § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., vyplývá, že o přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání vždy, a každé jednání o přestupku v prvním stupni je třeba nařizovat.

Proto je třeba možnost projednat věc v nepřítomnosti obviněného z přestupku, vázanou na jeho řádné předvolání a současně nedostavení se bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, spojovat výlučně vždy jen s konkrétním nařízeným jednáním, k němuž se váže daná nepřítomnost.

Pokud by tedy, za shora popsané situace, správní orgán prvního stupně dne 19. 10. 2005 jednal o přestupku bez přítomnosti žalobce a ve věci by rozhodl, postupoval by v souladu se zákonem. Splnění podmínek pro tento postup bylo možno dovodit již z formy a obsahu omluvy, učiněné třetí osobou v den jednání (19. 10. 2005). Správní orgán však zvolil jinou cestu, a chtěl si důvodnost omluvy ověřit. Ta se nakonec ukázala lichá. Nicméně tím si správní orgán nevytvořil podmínky pro to, aby ve věci mohl jindy rozhodnout bez řádného předvolání obviněného z přestupku k němu. Na tom nic nemění ani skutečnost, že daný správní orgán ve výzvě k řádnému zdůvodnění nepřítomnosti žalobce při jednání dne 19. 10. 2005, žalobce současně poučil, že nebude-li výzvě vyhověno, bude o přestupku rozhodnuto v jeho nepřítomnosti. Tuto možnost totiž zákon správnímu orgánu nedává a ve spojení s tím je pak třeba uvést, že výzva orgánu prvního stupně k řádnému zdůvodnění nepřítomnosti při jednání o přestupku dne 19. 10. 2005, adresovaná žalobci, byla nadbytečná.

Pokud tedy správní orgán nepřítomnost žalobce u jednání dne 19. 10. 2005 bezprostředně nevyhodnotil jako takovou, která umožňuje projednat věc v jeho nepřítomnosti, a ve věci při daném jednání nerozhodl, potom bylo třeba nejen nařídit nové ústní jednání a k němu také žalobce řádně předvolat. V dané věci bylo podle obsahu spisu o přestupku rozhodnuto dne 26. 10. 2005. Pokud by na tento den bylo nařízeno ústní jednání a žalobce, ač řádně předvolán, by se k tomuto jednání nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, potom by bylo možné při tomto jednání rozhodnout o přestupku v jeho nepřítomnosti. Z obsahu spisu však nevyplývá, že by v projednávané věci bylo na den

26. 10. 2005 nařízeno ústní jednání, žalobce také na tento den k projednání přestupku předvolán nebyl.

Tím, že správní orgán prvního stupně rozhodl o přestupku žalobce dne 26. 10. 2005 v jeho nepřítomnosti, přičemž náležitost a důležitý důvod omluvy žalobce posuzoval ve spojení s omluvou z jednání dne 19. 10. 2005, a žalobce k projednání přestupku na den 26. 10. 2005 nepředvolal, postupoval v rozporu s § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. Stejně tak platí, že správní orgán prvního stupně v důsledku tohoto postupu nedostál povinnosti pro něj vyplývající z § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád). Obdobný postup, který je (byl) upraven v § 33 odst. 2 správního řádu, je možno dovodit z § 73 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb. Žalovaný potom pochybil tím, že přes uvedené rozpory se zákonem rozhodnutí správního orgánu prvního stupně v odvolacím řízení potvrdil.

Krajský soud v Ostravě rozhodl správně, když rozhodnutí žalovaného zrušil právě s ohledem na to, že správní orgán prvního stupně rozhodnutí vydal bez toho, aby předtím nařídil další ústní jednání ve věci.

Nejvyšší správní soud po celkovém posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, žalobce, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil. Rozhodl proto tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. října 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu